

Referanse: Ådalen Kraftverk

Dato: 2. juni 2015

Att.: Helén N. Liebig-Larsen

Kommentarer til merknader for Ådalen Kraftverk:

Forum for natur og friluftsliv. Nordland.

DNF Nordland er ikke kjent med at område benyttes til friluftsliv i større omfang enn det som kommer frem i søknaden. I friluftskartleggingen er Strømsfjellet registrert som er friluftsområde, men med relativt liten bruksfrekvens og stort sett av lokale. At området fremstår som inngrepsfritt trekkes frem, og et inngrep her vil følgelig ha negative konsekvenser for friluftslivet og opplevelsesverdien. Konflikten forsterkes dersom inngrepene blir synlige fra de omkringliggende, viktige friluftsområdene.

FNF Nordland er opptatt av at slike restverdier bevares og at NVE er varsom med å tillate ytterlige inngrep i vassdragsnaturen i området og kommunen for øvrig. Vi er ellers kritiske til å tillate nye inngrep med manglende kunnskapsinnhenting om naturverdiene, i og med at deler av dalsidene ikke er befart. Det må gjøres en vurdering om føre-var-prinsippet skal legges til grunn i dette tilfellet.

Kommentar BoS:

BoS stoler på at NVE gjør en vurdering av hvilken belastning området tåler med hensyn til ytterligere kraftverkutbygging.

Fylkesmannen i Nordland

REIN:

Av hensyn til reindriftens til reindriftens flyttlei i området, jfr. Reindriftslovens §22 fremmer Fylkesmannen innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Ådalen kraftverk. Innsigelsen fremmes med hjemmel i lov av 24.11.00 om vassdrag og grunnvann § 24 tredje ledd, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-3 til 5-6.

Begrunnelse: Tiltaksområdet er en del av Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, og området brukes primært til høst-vinter og vinterbeite. Vinterbeite er minimumsfaktor for reinbeitedistriktet. Det er også trekk- og flyttleir i området. Flyttleier er ikke lov å stenge og er gitt et spesielt vern i lov om reindrift § 22:

«Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleirer. Med flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindriften flyttleier må ikke stenges, men kan Kongen kan samtykke til omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttleier erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastlegging i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnet»

Tiltaket vil ha negative konsekvenser for reinbeiting i området – både i form av arealbeslag, men også på grunn av økt aktivitet i området. Noe av dette kan avbøtes med å sette opp bom på adkomstveien for å redusere ferdselen i området. I forhold til trekklei mellom Strømsfjellet og Landseterfjellet, er det innta og overføring av bekker i alternativ 1, samt rørgate og anleggsvei som i hovedsak vil kunne virke negativt inn på bruken av trekkleia.

I anleggsperioden anser vi at flyttleia ikke kan brukes og at den må anses som midlertidig stengt. I driftsfasen er vi usikker på i hvilken grad anleggsvei og rørtraséen vil forringe flyttleia. Dette vil særlig avhenge av hvordan vei og rørgate arronderes, og om veien medfører skjæringer og fyllinger som vanskeliggjør flytting av rein. Dette må vurderes nærmere gjennom befarung.

I henhold til reindriftslovens §22 er det ikke lov å stenge flyttleier, og det gjelder både midlertidig og permanent. Anleggsperioden må derfor legges til perioder da det ikke er rein i området og flyttleien brukes. Ingen inngrep må forringe muligheten til å forflytte rein i området.

Dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke hindrer reindriften rett til å flytte rein, vil Fylkesmannen vurdere å trekke innsigelsen. Før det kan gis konsesjon til Ådalen kraftverk, må det foreligge en avklaring om at tiltaket ikke stenger reindriften flyttleier midlertidig eller permanent, og saken må forelegges oss for ny vurdering.

Kommentar BoS:

Rein og trekkvei:

- Inntaket er så lite at dette normalt ikke vil være et hinder for trekkvei, men lokal forhold avgjør det. Flytting / endring vil være tiltak for å bøte på dette. Dette er noe vi vil etterstrebe å tilrettelegge i samarbeid med reindriftsforvaltningen.
- En åpen rørgate vil være et hinder, om denne ligger slik i trekklei at fremkommelighet for rein hindres eller reduseres. I Ådalen-prosjektet er rørgate planlagt på et sted med utfordrende topografi, også mht. fremkommelighet for rein. Vurdering på stedet sammen med reindriftsforvaltningen, må avgjøre om strekket kan ligge åpent eller om det må graves ned.
- Lukke rørgate vil bli planert tilnærmet opprinnelig terreng – og ikke danne nye hinder for trekk, annet enn i anleggsfase med åpen grøft. Vi vil ikke legge anleggsfasen i perioder som kan komme i konflikt med reindriften.

- Ny anleggsvei kan danne hinder om for trekk – om fylling og skjæring får ny stigning/ sprang som hindrer fremkommelighet. Veien må derfor planlegges og bygges slik at man ikke danner nye hinder i trekkveien. Alternativt bygges veien helt eller delvis midlertidig, eller utgår.
- Anleggsfase kan legges til periode da trekk normalt ikke foregår. Vi antar trekk og beitetid er forutsigbart, og virksomhet på anlegget kan tilpasses / planlegges ut fra dette- Det må drøftes med forvaltningen - før endelig konklusjon trekkes og tiltak foreslås.

Tiltaket er ikke aktuelt å gjennomføre fra vår side uten at man en har en omforent avtale med lokal reindriftsforvaltning, det ligger i sakens natur at å bygge kraftverket uten en slik avtale vil være i strid med oppgitt lovverk og naboloven.

Rein og arealbeslag:

- Inntaket vi legge beslag på et mindre areal, og konstruksjonene ligger ofte i selve bekkefarete – vannveien, hvor det er lite vegetasjonsdekke. Reduksjonen i areal med beite er derfor beskjedent. I den grad vegetasjonsdekke må fjernes, kan dette flyttes nærliggende til områder som i dag har bart fjell for å reetablere beitegrunn.
- Ny anleggsvei, i den grad denne blir permanent og får grusdekke, vil redusere beiteareal tilsvarende nytt areal med grus og grøft. Skråninger jordkles med avtatt lokalt vegetasjonsdekke og vil så revegeteres på sikt. Tiltak for å bøte på dette kan være å lage midlertidig anleggsvei – fjerne den og reetablere traseen med vegetasjonsdekke, eller bygge inntak veiløst
- En åpen rørgate vil i mindre grad beslaglegge beiteareal, da den ligger i vanskelig tilgjengelig terreng med ur og bart fjell.
- Lukket rørgate. Grøftetrase reetableres med avtatt vegetasjonsdekke for ny etablering av vegetasjon / beite. Reduksjon i beiteareal vil derfor være midlertidig.

Rein og økt aktivitet:

Økt aktivitet: Aktivitet i forbindelse med kraftverket vil begrense seg til inspeksjon og rensk av varegrinder i inntak, normalt 2 -3 ganger pr år. Det må anses som beskjedent etter vårt skjønn.

NATUR OG FRILUFTSLIV:

De største naturverdiene synes å være knyttet til skogsbekkekløften mellom kote 300 og ca. kote 115. (...) Det må i denne sammenheng legges til at de bratte kløftesidene er manglende undersøkt på grunn av kløftas utilgjengelighet. Ecofact vurderer det som overveiende sannsynlig at bekkekløfta oppnår verdi B. (...) Det kan ikke utelukkes at rødlistede sopparter vokser på læger i kløftesider. (...) I lys av det forannevnte er det klart at føre-var-prinsippet i naturmangfoldslovens § 4 vil komme til anvendelse, og NVE må i denne forbindelse foreta en vurdering i hvilken grad prinsippet skal vektlegges.

Konsekvensene av de to alternative utbyggingene er svært like, hvor alternativ 1 har en marginalt større negativ omfang på grunn av overføring fra to mindre bekker. Det er tvilsomt om disse har årssikker vannføring, noen som gjør at spesielt fuktighetskreven vegetasjonen i tilknytning til disse i liten grad finnes. Omsøkt kraftutbygging i Barstadelva vil føre til redusert vannføring på den berørte strekningen. Det er åpenbart skyggefylt og fuktig i de trangeste delene av bekkekløfta. Om elva er særlig viktig fuktighetstilførselskilde er ikke entydig, ettersom fossesprøytsoner er fraværende og at vannføringen om sensommeren og høsten ofte er lav. Ecofact vurderer ikke at det fuktige miljøet i elva vil bli nevneverdig berørt av at det blir mindre vann i elva. Fylkesmannen er litt mer usikker, men er ut fra eksisterende kunnskap tilbøyelig til å være enig i sannsynlighetsvurderingen av fuktigheten i kløfta. Dette forutsetter dog slipp av tilstrekkelig vann slik at vannspeilet i kløftebunnen opprettholdes. Etter vår vurdering bør minstevannføringen minimum være 5-persentilen.

En eventuell utbygging vil medføre tap av INON sone 2 på beskjedne 0,12 km². Strømsfjellet er, i likhet med Dagslått og Landseterfjellet, registret som friluftsområde. Bruken er begrenset til det lokale. Store deler av den berørte strekningen går i ei kløft, og begrenser således ferdsel langs elva. Mindre vann i bekkekløfta vil imidlertid redusere opplevelsen av det urørte naturområdet betraktelig.

Kommentar BoS:

Høringsuttalelsen summerer opp det som kommer fram i den biologiske mangfoldrapporten. Når det gjelder minstevannføring vil man jo generelt kunne si at mer vann er bedre for biologisk mangfold, men om det å øke minstevannføringen fra det som er foreslått i søknaden og til 5-persentilen vil gi en målbar effekt kan er ifølge Ecofact ikke noe man kan si noe om uten omfattende forskning. Ecofact har foretatt en kvalifisert gjetning på bakgrunn av det som ble sett under befaringen og egen erfaring på området, og mener at den foreslåtte minstevannføringen vil være tilstrekkelig for å bevare biologisk mangfold i elva.

Hallvard Kjelen

Kraftverket er planlagt i et fjordlandskap der det allerede er gjeve mange nye konsesjonar (Bjørnstokk, Storelva osv) til kraftutbygging. Vasdraget må derfor sjås som ein restverdi i eit område som er/blir tungt utbygd.

Kommentar BoS:

BoS stoler på at NVE gjør en vurdering av hvilken belastning området tåler med hensyn til ytterligere kraftverkutbygging

Helgeland Kraft

Nylig oppførte Lande transformatorstasjon er tilrettelagt med et eget felt for innmating fra Ådalen Kraftverk. Produksjonskabel fra kraftverket til Lande transformatorstasjon er i utgangspunktet kraftverkseiers ansvar.

Kommentar BoS:

Bekk og Strøm er klar over at produksjonskabelen er kraftverkseiers ansvar og planlegger i forhold til dette.

Sametinget

Kjente forhold tilsier ikke at det er fare for at tiltakene kommer i konflikt med automatisk fredede samiske kulturminner. Samerådet minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet, og forutsetter at om man under anleggsarbeidet kommer fram gjenstander eller levninger som viser eldre aktivitet i området vil arbeidet stanses og melding sendes til Sametinget omgående.

Kommentar BoS:

Bekk og Strøm er klar over hvilke plikter man har som utbygger og vil selvfølgelig forholde seg bokstavtro til gjeldende lover og regler, og pålagt varslingsplikt ved funn av mulige kulturminner.

Statens vegvesen

Vegvesenets interesser er knyttet til forhold som berører riks- og fylkesveier. På generelt grunnlag retter de oppmerksomheten mot:

- Plassering av kraftledninger må være utenfor vegens sikkerhetssone
- Avkjørselsforhold (nye eller endret bruk) må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad. Avkjørsler skal bygges og vedlikeholdes etter gjeldende retningslinjer. På aktuell strekning er fartsgrensen 80 km/t og dette gir siktkrav på 115 m i begge retninger, målt fra et punkt som er 0,5 over avkjørsel, 4 m fra vegkanten og til et punkt 1,1 m over vegplan.
- Byggegrenser langs riks- eller fylkesveger må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrenser langs offentlig veg i egen søknad dersom det blir aktuelt.

Vegvesenet forbeholder seg retten til å komme med ytterligere innspill senere i prosessen, og minner om at de gjerne bidrar i den videre prosessen om det dukker opp problemstillinger hvor de er berørt.

Kommentar BoS:

Bekk og Strøm vil følge opp de krav og retningslinjer som gjelder for bygging av stasjonsbygg og anleggelse av avkjørsler, og vil sørge for at alle formaliteter er i orden før bygging av anleggene igangsettes. Vi vil gå i dialog med Statens vegvesen når dette er nødvendig.

Nordland Fylkeskommune:

Fylkesrådet fremmer innsigelse til planene for Ådalen kraftverk, med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6. Uavhengig av hvilke alternativ som velges kan tiltaket medføre negative konsekvenser for trekk- og drivingslei av stor verdi for reindriftsinteressene, rødlistede arter av typen (VU) og snau fjell. Det er ikke klart om avbøtende tiltak kan fjerne eller redusere konflikten for disse temaene. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor blitt lagt til grunn for vurdering av disse tema. Tiltaket trolig vil også få negative konsekvenser for den rødlistede arten gubbeskjegg (NT), skogsbekkeløft av middels verdi og landskap av stor verdi. Summen av de negative konsekvensene ved en utbygging vurderes som større enn de positive. Det fremmes derfor innsigelse til planene for Ådalen kraftverk.

Innsigelsen trekkes dersom tiltakshaver i samarbeid med reindriftsnæringen finner en løsning som sikrer at kraftverket ikke medfører permanente hindringer for trekk- og drivingslei. Videre må det dokumenteres at tiltaket ikke får negative konsekvenser for rødlistearter av typen VU. Det bes også om at tiltaket tilpasses slik at det ikke gir varige og irreversible skader på terreng og landskap i snaufjellet.

Kommentar BoS:

Når det gjelder reindrift og tilpassing av tiltaket slik at det ikke gir varige og irreversible skader på terreng og landskap vises det til kommentar gitt til høringsuttalelse fra Fylkesmannen.

Med hensyn til rødlistearter har BoS bedt Ecofact om hjelp til å gi et faglig godt svar på dette spørsmålet. Dette må imidlertid ettersendes da vi fikk høringsuttalelsen fra Fylkeskommunen tilsendt dagen før frist for høringsuttalelser gikk ut. Våre kommentarer til dette ettersendes så snart som mulig.

Med vennlig hilsen

Cecilie D. Skare

Bekk og Strøm AS